

СТРУКТУРА І СПРЯМОВАНІСТЬ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ КВАЛІФІКОВАНИХ ГАНДБОЛІСТІВ

Валерій МЕЛЬНИК

Львівський державний інститут фізичної культури

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку спорту, одним актуальних питань є реалізація загальнотеоретичних підходів і принципів систематичного спортивного тренування безпосередньо в управлінні тренувальним процесом. У багатьох видах спорту, розроблена і впроваджена концепція спортивної підготовки на основі системного підходу. [2; 5]

При сучасному рівні розвитку гандболу, спостерігається вирівнювання рівня спеціальної підготовки у команд. Підвищення темпу гри, а також психічні та фізичні навантаження вимагають від гандболіста підвищення активності процесів мислення, зокрема орієнтувальної діяльності. Недостатній рівень тактичної підготовленості не дозволяє спортсменам ефективно реалізовувати свій технічний потенціал, що значно зменшує можливість досягнення високого спортивного результату. В чоловічих командах, основна увага приділяється підвищенню рівня фізичної і технічної підготовленості, а тактична підготовленість команд вдосконалюється під час гри, під впливом швидкої зміни ігрових ситуацій. [4]

Останнім часом фахівці [1; 3; 4] значну вагу приділяють розробці моделі техніко-тактичної підготовки спортсменів, і це дозволяє внести корективи в процес змагальних дій. Модель тактичної підготовки гандбольних команд недостатньо досліджена. Увага фахівців звертається лише на індивідуальні тактичні дії. Техніко-тактичного аналізу колективних дій у гандболі в доступній нам літературі знайдено не було. Визначення оптимального загального складу команди з урахуванням змагального складу команди-суперниці дозволить більш ефективно використовувати весь технічний потенціал гравців і досягти високого спортивного результату.

Метою роботи є оптимізація змагальної діяльності кваліфікованих гандболістів.

Мета роботи конкретизується в таких завданнях.

1. Визначити структуру змагальної діяльності гандболістів різних амплуа.
2. Визначити спрямованість тактичних дій гандбольних команд.

Результати дослідження та їх обговорення. Науковці [1] визначили найважливіші елементи змагальної діяльності гандболістів, а саме: передачі м'яча, кидки по воротах, ведення м'яча, швидкісні пересування, стрибки в нападі, стрибки в захисті, ривки в нападі, ривки в захисті.

З метою визначення структури змагальної діяльності гандболістів різних амплуа було проведено педагогічне спостереження під час 26 ігор 8 команд Чемпіонату України з гандболу вищої ліги групи „Б”. Отримані результати представлені в табл. 1.

Проаналізувавши отримані дані, було визначено питому вагу вищевказаних елементів змагальної діяльності гандболістів різних амплуа. Вона представлена на рис. 2

Аналізуючи отримані дані, видно, що півсередні гравці мають перевагу у виконанні 6 техніко-тактичних дій, центральний розігруючий має перевагу лише в передачах м'яча і ривках у нападі, що зумовлено його ігровими функціями, крім

Табл. 1.

**Структура змагальної діяльності гандболістів різних амплау
(кількість за 1 гру)**

елементи ЗД	кидки	передачі	ведення	швидкісні пересування	стрибки в нападі	стрибки в захисті	ривки в нападі	ривки в захисті
амплау								
Центральний розігруючий	14	100	18	24	8	6	78	36
Півсередній	18	100	22	33	12	15	68	48
Крайній	8	44	14	36	8	4	36	38
Лінійний	5	26	7	20	6	6	68	40

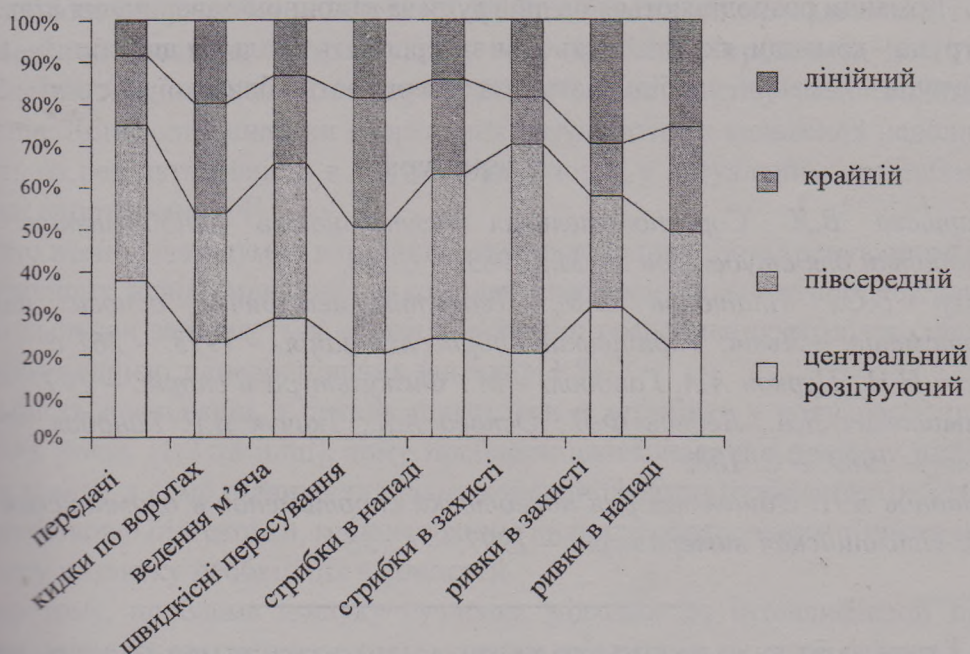

Рис. 2 Питома вага тактичних дій гандболістів різних амплау

...краще грають гравців інших амплау в швидкісних пересуваннях. Це дозволяє ... розігруючи, на що вказує найбільший відсоток виконання тактико-... прийомів. Діяльність лінійних і крайніх гравців спрямована у більшості ... на забезпечення реалізації ігрових моментів центральними і півсередніми ...

Для визначення спрямованості тактичних дій гандбольних команд було ... педагогічне спостереження за глибиною і шириною атак гандбольних ... Визначено, що з центральних позицій (зона атаки шириною 3 м, навпроти ...) завершується 61,4% атак, з півсередніх (зона атаки – довжина сегменту ... радіусом 6 м, починаючи від границі центральної позиції праворуч і ліворуч) ... атак, з крайніх позицій (зона атаки – довжина сегменту 1/8 кола між лінією ... півсередніми позиціями) – 14,4% атак.

... від завершення атак з близької відстані (6-8 м) і дальніх дистанцій ... досліджувалась глибина атак.

На підставі отриманих даних всі команди можна поділити на дві групи. Одну групу складають команди, які 63% атак завершують з відстані понад 8 м від воріт.

Другу групу складають команди, які 57% атак завершують з відстані 6-8 м від воріт.

Підсумовуючи результати нашого дослідження, можна сформулювати наступні висновки.

1. Найнебезпечнішими для команд-суперниць є півсередні і центральні розігруючи, діяльність лінійних і крайніх гравців спрямована на забезпечення реалізації ігрових моментів центральними і півсередніми гравцями.
2. Найбільш небезпечними зонами захисту є центральна 61,4% завершення атак, півсередня – 24,2% завершення атак, а крайні позиції менш небезпечні – 14,4% завершення атак.
3. Команди розподіляються на дві групи за глибиною завершення атак.
I група – команди, які більшість атак завершують з дальніх дистанцій – 63% атак.
II група – команди, які більшість атак завершують з близької відстані – 57% атак.

Література

1. Игнатъева В.Я. Соревновательная деятельность гандболистов: Методические разработки для студентов. – М., 1983. – С. 48.
2. Келлер В.С., Платонов В.М. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів. – Львів: Український спорт. Асоціація. – 1993. – 267 с.
3. Клусоз Н.П., Цуркон А.А. Гандбол. – М.: Физкультура и спорт. – 1997. – С. 188.
4. Латышкевич Л.А., Лебедь Ф.Л., Основа А.А., Ткачук В.Г. Гандбол. – К.: Радикал. – 1989. – С. 188.
5. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. – К.: Олимпийская литература. – 1997. – С. 584.

HALF-MIDDLE AND CENTRAL PLAYERS DO THE MOST PART OF MAIN ELEMENTS OF COMPETITIVE GAME ACTIVITY

Valeriy MELNYK

Lviv State Institute for Physical Culture

Annotation. Half-middle and central players do the most part of main elements of competitive game activity. The central and half-middle attack areas are the most dangerous ones. Some teams finish 63% of their attacks from long distances and other teams finish 57% of their attacks from close distances.

Key words: handball players with different roles, competitive activity elements, depth and width of attacks finish.